

Research Article

THE SCHOOL CURRICULUM MANAGEMENT MODEL TO PROMOTE CAREER SKILLS FOR OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOL UNDER THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Received: October 3, 2023

Revised: November 2, 2023

Accepted: November 21, 2023

Phonlawad Kanlayarprasit^{1*} Sathiraporn Chaowachai² and Chalong Chatrurachewin³

พลวัฒน์ กัลยาประสิทธิ์^{1*} สติรพร เชาวนชัย² และฉลอง ชาตुरुประชีวิน³

^{1,2,3}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

*Corresponding Author, E-mail: phonlawadk64@nu.ac.th

Abstract

The objective of this research was develop a school curriculum management model to promote vocational skills for educational opportunity extension schools under Primary Education Area Offices. The methods of a research were as follows: 1) study the needs of students to develop vocational skills of educational opportunity extension schools under Primary Education Area Offices as 345 people, 2) study the management guidelines of school curriculum to promote vocational skills for educational opportunity extension schools; 5 experts were interviewed and 3 schools with best practices were studied, 3) create and verify the format with a focus group discussion of 9 students, and 4) evaluate possibility and benefit of a format by heads of academic affairs and heads of career learning group in educational opportunity extension schools under the Primary Education Area Offices in provinces of the lower northern as 354 people. The results of the research were shown that the need to develop vocational skills of students in whole educational opportunity school were at the highest level. A school curriculum management model to promote vocational skills for educational opportunity extension school under Primary Education Area Offices consist of 3 components: 1) a course management factor, 2) a process of curriculum management to promote vocational skills, and 3) students' vocational skills in educational opportunity extension schools. Possibility and benefit of the model as whole were at the highest level.

Keywords: Curriculum Management Model, Curriculum Management Approach, Students' Career Skills of Educational Opportunity Extension Schools

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้ 1) ศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 345 คน 2) ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน 3) สร้างและตรวจสอบรูปแบบฯ ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน 4) ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 354 คน ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และองค์ประกอบที่ 3 ทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารหลักสูตร แนวทางการบริหารหลักสูตร ทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

บทนำ (Introduction)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้กำหนดจุดเน้นในด้านโอกาสและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยจัดการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้าถึงโอกาส ความเสมอภาค และได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะสำหรับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และจัดหาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้ การฝึกอาชีพ เพื่อให้มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเองได้ ให้นักเรียนมีแรงจูงใจสู่อาชีพ ได้รับการศึกษาความรู้ ทักษะที่เหมาะสม เพื่อการมีงานทำในอนาคต เป็นกำลังคนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งการที่บุคคลจะมีทักษะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต้องมีการผลิตและพัฒนาบุคคลด้วยการวางรากฐานทางทักษะการประกอบอาชีพให้บุคคลมีความรู้ และทักษะพื้นฐานด้านการประกอบอาชีพ ค่านิยมการเรียนรู้เพื่อการ มีงานทำ โดยพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้านการประกอบอาชีพ ส่งเสริมทักษะด้านการประกอบอาชีพ ทักษะการทำงาน รวมถึงส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระแก่นักเรียน (Ministry of Education, 2017)

ทักษะอาชีพ (Career Skills) ซึ่งเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (Panich, 2012) ที่มีความสามารถในการนำเอากระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพอย่างซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม

สิ่งจำเป็นที่เด็กทุกคนต้องได้รับการพัฒนาเพื่อความสำเร็จด้านการทำงานและการดำรงชีวิตในอนาคต จากความสำคัญของทักษะอาชีพ และนโยบายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทักษะอาชีพ การจัดการศึกษาในสถานศึกษาจึงต้องมีการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมทักษะอาชีพ โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาครูผู้สอน และนักเรียนให้เกิดความตระหนักในความสำเร็จ และเห็นคุณค่าการศึกษาด้านอาชีพ โดยบุคคลที่สำคัญที่สุดในกระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพก็คือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา และหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการ ความถนัดและความสนใจของ การบริหารหลักสูตรเป็นภารกิจงานด้านการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการสร้าง การใช้หลักสูตร การประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร (Intasingh, 2020)

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกิดขึ้นครั้งแรกภายใต้โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ โดย เปิดระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ เป็นครั้งแรก จำนวน 119 โรงเรียน ตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 23 พฤษภาคม 2533 โดยกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ขยายการศึกษาภาคบังคับต่อไปอีก 3 ปี ในท้องที่ที่มีความพร้อมเป็นการศึกษาไม่บังคับและไม่เก็บค่าเล่าเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กกลุ่มอายุ 4-6 ปี ระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาสำหรับเด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ให้เด็กวัยเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนได้เรียนจนจบหลักสูตร มีความรู้ทักษะ เจตคติและลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างทั่วถึงตามนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาล เป็นการเพิ่มความรู้ ความสามารถคุณธรรม จริยธรรม และทักษะอาชีพให้เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (National Commission on Primary Education, 2000)

จากการรายงานผลถึงปัญหาและความท้าทายของระบบการศึกษา (Ministry of Education, 2017) และรายงานผลการวิเคราะห์ SWOT ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การจัดการศึกษาด้านอาชีพของสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาปัจจุบันยังมีปัญหาในการจัดการศึกษา นักเรียนขาดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายอย่าง โดยปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศึกษาด้านอาชีพมากที่สุด คือ ปัญหาในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดการเสริมสร้างความรู้และทักษะอาชีพที่เป็นรากฐานสำคัญ การสนับสนุนของผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ ผู้ปกครอง สถานประกอบการ องค์กรเอกชน ภาครัฐและบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านทักษะอาชีพงบประมาณไม่เพียงพอ แผนการดำเนินงานไม่ชัดเจน กิจกรรมส่งเสริมอาชีพไม่หลากหลาย การผนวกการส่งเสริมอาชีพเข้าไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกสาระวิชายังไม่เหมาะสม อาคารสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม ขาดครูผู้สอนวิชาชีพเฉพาะด้าน ขาดข้อมูลแหล่งวิทยากรท้องถิ่น เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาในเรื่องของการมีส่วนร่วม คือ ผู้ปกครองและชุมชนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดการศึกษา ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีการปรับปรุงหลักสูตร ส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพซึ่งสามารถส่งเสริมการดำเนินการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนให้มากขึ้น ในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพในสถานศึกษา การนำหลักสูตรมาใช้จะประสบความสำเร็จ หากได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนที่ให้ความสำคัญในการจัดหลักสูตรที่เน้นให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ ซึ่งการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ เป็นกระบวนการการขับเคลื่อนและดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายและจุดเน้นของสถานศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้จริงในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งต้องอาศัยการทำงานจากหลายฝ่ายในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จึงต้องมีการวางระบบการสร้างความรู้ความเข้าใจให้บุคลากรในระบบนิเวศทางการศึกษา ให้สามารถเข้าถึงและเข้าใจความสำคัญ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ อย่างเหมาะสม มีการเตรียมความพร้อม วางแผนและศึกษาข้อมูลบริบทรอบด้านอย่างครอบคลุมชัดเจน สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาคส่วนที่สำคัญ รวมทั้งอาจจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนภาคเอกชน และเตรียมพร้อมสำหรับการติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา คุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักอาชีพ สามารถ ตั้งเป้าหมายในการศึกษาเพื่อการมีงานทำในอนาคต ส่งเสริมให้นักเรียนได้รวบรวมข้อมูลของตนเองอย่างรอบด้าน ประเมินตนเองสู่ การวางแผนและตัดสินใจเข้าสู่เส้นทางการศึกษา และให้นักเรียนสามารถต่อยอดพัฒนาตนเองเพื่อการเข้าสู่อาชีพในอนาคตได้

วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

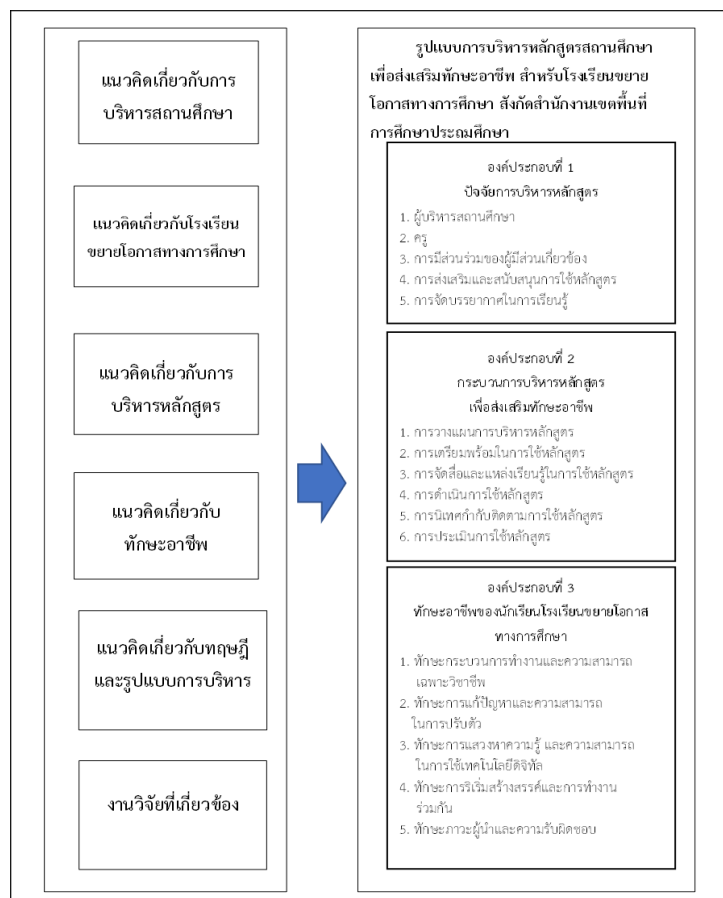
กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยรูปแบบการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในการวิจัยดังแสดงในภาพต่อไปนี้

Figure 1

Conceptual Framework

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1) การศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั้งหมด 183 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 6,854 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2565 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 345 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 แบ่งจังหวัดทั่วประเทศออกเป็น 4 ภาค (Cluster) ตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประกอบไปด้วย ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ขั้นที่ 2 สุ่มภูมิภาคมา 1 ภูมิภาค (Cluster) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Purposive Sampling) ได้แก่ ภาคเหนือ 17 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดเชียงราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดพิจิตร และจังหวัดเพชรบูรณ์ ขั้นที่ 3 สุ่มจังหวัดในภาคเหนือ จำนวน 17 จังหวัด ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 จังหวัด เป็นตัวแทน ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำปาง จังหวัดน่าน จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดพิจิตร จากเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนั้นใช้วิธีการจับฉลากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2) การศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา การบริหารหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถที่เชี่ยวชาญทางการบริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนงานอาชีพ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือ โรงเรียนในสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 โรงเรียน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีคุณสมบัติเป็นโรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบในการส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือได้รับรางวัลโรงเรียนต้นแบบพัฒนาทักษะอาชีพระดับประเทศ หรือโรงเรียนที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่าของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBEC AWARDS) ด้านการบริหารวิชาการ ด้านครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ หรือโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และระบบทวิศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1) การยกร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นำข้อมูลจากการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มายกร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2) การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แหล่งข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญทางการบริหารจัดการทักษะอาชีพ และหรือหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดตาก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดพิจิตร จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดอุทัยธานี จำนวน 2,646 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 354 คน จาก 118 โรงเรียน โดยเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 118 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 118 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ 118 คน โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 9 จังหวัด จากนั้นใช้วิธีการจับฉลากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย (Results)

1. ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.1 ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Table 1

Opinions on the need to develop students' vocational skills for opportunity expansion school under the Primary Educational Service Area Office

แสดงความคิดเห็นความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาพรวม

ข้อ	ความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	(n= 327)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	SD		
1	ทักษะกระบวนการทำงานและความสามารถเฉพาะวิชาชีพ	4.57	0.40	มากที่สุด	4
2	ทักษะการแก้ปัญหาและความสามารถในการปรับตัว	4.51	0.47	มากที่สุด	5
3	ทักษะการแสวงหาความรู้ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.59	0.43	มากที่สุด	3
4	ทักษะการริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน	4.65	0.43	มากที่สุด	2
5	ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ	4.72	0.32	มากที่สุด	1
รวม		4.60	0.31	มากที่สุด	-

จาก Table 1 พบว่า ความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนสูงสุด ได้แก่ ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) และด้านที่มีความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน น้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหาและความสามารถในการปรับตัวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$)

1.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และด้วยการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) พบว่า ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) คุณลักษณะของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3) การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง 4) การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตร 5) การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตร เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 1) การวางแผนการบริหารหลักสูตร 2) การวางแผนการใช้หลักสูตร 3) การจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ในการใช้หลักสูตร 4) การดำเนินการใช้หลักสูตร 5) การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร 6) การประเมินการใช้หลักสูตร

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จากผลการสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยนำข้อมูลจากการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best

Practice) ทำให้ได้รูปแบบการบริหารหลักสูตรที่มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และองค์ประกอบที่ 3 ทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยผลการตรวจสอบร่างรูปแบบฯ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าภาพรวมของรูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบส่วนใหญ่มีความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

Figure 2

The school curriculum management model to promote career skills for opportunity expansion school under the Primary Educational Service Area Office

รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร

ปัจจัยการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย 5 ด้าน มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

- 1) **ผู้บริหารสถานศึกษา** มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ สามารถวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายและเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้งานอาชีพของสถานศึกษา พัฒนานตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอยู่เสมอ มีความสามารถประสานงาน
- 2) **ครู** มีความรู้และความเข้าใจในการจัดทำและใช้หลักสูตร มีทักษะในการออกแบบการเรียนการสอนอาชีพ เข้าใจในหลักสูตรอาชีพที่สอน พัฒนานตนเองในด้านการสอนอาชีพตามหลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอ สามารถใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐาน (Digital Literacy) ในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนอาชีพ

3) **การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง** ต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายสถาบันการศึกษาอื่นๆ และเครือข่ายองค์กรภายนอกจากทั้งภาครัฐและเอกชน คอยสนับสนุนการจัดการศึกษาด้านต่างๆ

4) **การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตร** สถานศึกษามีงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี แพลตฟอร์ม ในการส่งเสริมการเรียนการสอนอาชีพที่หลากหลายทันสมัยเป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับความต้องการของครูและนักเรียน สถานศึกษามีการทำข้อตกลง (MOU) ร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนด้านวิชาการในสถานศึกษา และแหล่งฝึกงานอาชีพ

5) **การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้** ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในให้เชื่อมโยงกับการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมด้านอาชีพ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวก ดูแลช่วยเหลือให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยและเกิดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนสถานประกอบการ ผู้แทนสภานักเรียนผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ รองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ มีบทบาทหน้าที่กำหนดนโยบาย ทิศทางการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนสอดคล้องกับทักษะความสามารถของตนเอง มาตรฐาน ตัวชี้วัดและเป้าหมายของสถานศึกษา ในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การเตรียมพร้อมในการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาเตรียมการนำหลักสูตรไปใช้ โดยทำความเข้าใจในการใช้หลักสูตรกับครูและบุคลากรในการวิเคราะห์หลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้แนวการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องต่อเนื่องกัน เตรียมความพร้อมของครูและบุคลากรในการนำหลักสูตรไปใช้ จัดครูเข้าสอนให้เหมาะสมตรงกับความรู้ ความสามารถและความถนัดด้านอาชีพของครู

ขั้นตอนที่ 3 การจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ในการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาทำข้อตกลง (MOU) กับเครือข่ายภายนอกสถานประกอบการต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพ จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอน ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการใช้หลักสูตร ครูเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะอาชีพโดยการปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการในรายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ บูรณาการส่งเสริมทักษะอาชีพในรายวิชาเพิ่มเติม จัดรายวิชาเพิ่มเติมอาชีพให้กับนักเรียน จัดกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ รวมทั้งสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกประสบการณ์ของการทำงานตามสภาพจริงจากครอบครัว สถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 5 การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่เป็นทีมผู้นิเทศภายใน ทีมผู้นิเทศภายในดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล นิเทศติดตามการใช้หลักสูตรด้วยกระบวนการแบบนิเทศสอนงาน (Coaching) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทบทวนหลังปฏิบัติงาน โดยใช้กระบวนการ AAR (After Action Review: AAR) เพื่อทบทวนวิธีการทำงานของครูทั้งด้านความสำเร็จและปัญหาที่เกิดขึ้น นำผลการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรไปพัฒนาการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดผู้ประเมินการใช้หลักสูตร ผู้รับผิดชอบในการประเมินการใช้หลักสูตร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ระยะเวลาของการประเมิน รูปแบบของการประเมิน การใช้หลักสูตร ประเมินการใช้หลักสูตรของครูผู้สอนโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบรอบทิศทาง 360 องศา (360-degree Feedback) วิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินผลการใช้หลักสูตรตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และการรายงานผลจะมุ่งเสนอข้อมูลที่บ่งชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรมีคุณภาพหรือไม่เพียงใด มีส่วนใดบ้างที่ควรแก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิก

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีทักษะอาชีพ 5 ทักษะ ดังนี้

1) ทักษะกระบวนการทำงานและความสามารถเฉพาะวิชาชีพ นักเรียนมีความรอบรู้ และความเชี่ยวชาญในอาชีพที่ตนเองสนใจ มีความสามารถปฏิบัติงานในอาชีพที่ตนเองสนใจได้สำเร็จตามแผนที่วางไว้ สามารถจัดลำดับความสำคัญในเรื่องการทำงานอาชีพที่ตนเองสนใจ

2) ทักษะการแก้ปัญหาและความสามารถในการปรับตัว นักเรียนสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการทำงานอาชีพที่ตนเองสนใจได้อย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการคิดหาทางออกเมื่อพบกับปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม สามารถในการแก้ปัญหาในการทำงานอาชีพที่ตนเองสนใจ ในเหตุการณ์ที่ยากลำบากได้ มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลในการทำงานสามารถปรับตัวในการทำงานและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง

3) ทักษะการแสวงหาความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นักเรียนมีความมุ่งมั่นหาความรู้และพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย สามารถใช้อุปกรณ์ดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างรวดเร็ว สามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีในเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างอาชีพ

4) ทักษะการริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน นักเรียนมีความสามารถในการคิดค้นนวัตกรรมในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานอาชีพที่ตนเองสนใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดใหม่ๆ ในการพัฒนางานอาชีพที่ตนเองสนใจ สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ ทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ยอมรับและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง

5) ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ นักเรียนมีความสามารถในการเป็นผู้นำในการทำงานแก่ผู้อื่น มีความเป็นผู้นำในการบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จตามแผนงานที่วางไว้ สามารถทำงาน แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Table 2

Possibilities and benefits of the school curriculum management model to promote career skills for opportunity expansion school under the Primary Educational Service Area Office

ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาพรวม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับความเป็นไปได้	$\bar{X}$	SD	ระดับความเป็นประโยชน์	ผลการประเมิน
องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร	4.76	0.22	มากที่สุด	4.80	0.23	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ	4.78	0.25	มากที่สุด	4.84	0.21	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	4.65	0.32	มากที่สุด	4.75	0.29	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
รวม	4.72	0.23	มากที่สุด	4.79	0.21	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์

จาก Table 2 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$)

อภิปรายผล (Discussions)

ผลการศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ปัจจัยการบริหารหลักสูตร 2) กระบวนการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ 3) ทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาต้องอาศัยบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ แนะนำการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ทำให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตร และการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการศึกษาด้านอาชีพนั่น ต้องมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งต้องอาศัยการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนที่เชี่ยวชาญของครู โดยจะต้องมีการระดมทรัพยากรสนับสนุนในการจัดการศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาด้านอาชีพ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอน การจัดแหล่งเรียนรู้และสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางอาชีพต้องมีความปลอดภัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียน สอดคล้อง Vejjalak (2022) ได้กล่าวว่า ปัจจัยการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้บริหาร มีบทบาทเป็นผู้นำและส่งเสริมสนับสนุน กำหนดทิศทางในการปฏิบัติงาน ครูต้องมีสมรรถนะส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรมจริยธรรม ด้านปัจจัยส่งเสริม/สนับสนุน ประกอบด้วย คน เงิน วัสดุ และระบบการบริหารจัดการ (4M) การนิเทศติดตามตรวจสอบภายในองค์กร ประกันคุณภาพภายใน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonses (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ที่กล่าวว่า ปัจจัยการบริหาร หลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู หลักสูตร สื่อ/แหล่งเรียนรู้ บรรยากาศและสภาพแวดล้อม ปัจจัยการบริหารหลักสูตร เป็นการพัฒนางานวิชาการที่เน้นการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนโดยให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมคิดร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ

2. กระบวนการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ พบว่า เป็นขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการบริหารหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การเตรียมพร้อมในการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ในการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการใช้หลักสูตรขั้นตอนที่ 5 การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร และขั้นตอนที่ 6 การประเมินการใช้หลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ เป็นกระบวนการที่ชี้ให้เห็นแนวการปฏิบัติเพื่อให้การบริหารหลักสูตรสำเร็จ โดยผู้บริหารสถานศึกษากำหนดทิศทางเป้าหมายในการจัดการศึกษาด้านอาชีพ โดยใช้การมีส่วนร่วมจากเครือข่ายผู้เกี่ยวข้อง มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้และแหล่งฝึกประสบการณ์ด้านอาชีพ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารต้องวางแผนการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ มีเครื่องมือการกำกับติดตามที่ชัดเจน และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงการประเมินการใช้หลักสูตรทั้งนี้เพื่อตรวจสอบการดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้แล้ว ประเมิน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ Tangkunan (2019) ได้กล่าวว่า ในส่วนของการบริหารหลักสูตร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลในสถานศึกษาในการวางกรอบ หรือข้อกำหนดการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะและคุณลักษณะและเป็นระบบ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหา มวลประสบการณ์ และจัดสรรปัจจัยทางการบริหารเพื่อสนับสนุนกรอบ หรือกำหนดการพัฒนาผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องบริหารหลักสูตรโดยจัดทำหลักสูตร สนับสนุนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ และติดตามดูแลคุณภาพการจัดทำหลักสูตร และการใช้หลักสูตรเพื่อการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งนำผลจากการติดตามกำกับดูแลมาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chanawongse (2021) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทของสถานศึกษาและกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้หลักสูตร เนื่องจากจุดหมายปลายทางของการจัดการศึกษาจำเป็นต้องกำหนดให้มีหลักสูตรขึ้น และการที่จะให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ได้นั้น จะต้องใช้ตัวกำหนดหรือเกณฑ์เป็นเครื่องมือในการวัด ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ผู้เรียนได้ควรได้รับพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่กำหนดจึงต้องใช้หลักสูตรมาเป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการเรียนการสอน

3. ทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า มีทักษะอาชีพ 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะกระบวนการทำงานและความสามารถเฉพาะวิชาชีพ 2) ทักษะการแก้ปัญหาและความสามารถในการปรับตัว 3) ทักษะการแสวงหาความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 4) ทักษะการริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน และ 5) ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากอาชีพเป็นหน้าที่ของบุคคลในสังคม การที่บุคคลประกอบอาชีพจะได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือรายได้เพื่อใช้จ่ายการประกอบอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของทุกคน อย่างไรก็ตาม การประกอบอาชีพจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และทักษะเฉพาะด้านเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาเพื่อปลูกฝังและพัฒนาความรู้และทักษะด้านอาชีพจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยพัฒนาทั้งด้านความรู้ทางวิชาการและทักษะสำคัญที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตรวมถึงการประกอบอาชีพตนเอง ทั้งผู้เรียนที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศเฉพาะทางในด้านวิชาการ และมีทางเลือกสำหรับผู้เรียนที่ต้องการสร้างเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตในสังคมสังคมปัจจุบัน ซึ่งรวมไปถึงทักษะในการวางแผนการทำงาน การแก้ปัญหา การแสวงหาความรู้และการจัดการ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่างๆ การจัดการศึกษาพื้นฐานอาชีพเพื่อการมีงานทำในอนาคต เป็นการวางรากฐานความรู้ในเรื่องการทำมาหากิน หรือการทำงาน หรือกิจกรรมใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตและรายได้เป็นงานที่สุจริต ไม่ผิดศีลธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม สอดคล้องกับ Office of High School Administration (2017) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมอบหมายภารกิจให้สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย ดูแลการจัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนขยายโอกาส ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ที่จะปรับตัวได้อย่างดีในสภาวะการเปลี่ยนแปลง หรือมีภัยคุกคามได้อย่างชาญฉลาดถือเป็นเรื่องสำคัญในการดำรงชีวิตที่มีทักษะชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 และการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อตอบสนองการดำรงชีวิตเฉพาะบริบท สภาพแวดล้อมที่ต่างกันไป นำไปสู่การเผยแพร่เทคนิควิธีการใช้และพัฒนาทักษะ เกิดเป็นกลยุทธ์การขาย เกิดผู้ประกอบการในงานอาชีพต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะงานอาชีพที่ต้องมีการส่งเสริมให้มีเท่าทันในยุคการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ทักษะชีวิตและทักษะงานอาชีพจึงควรมีการพัฒนาสิ่งต่อไปนี้เป็นความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และกำกับดูแลตนเองได้ ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างผลงานหรือผลผลิตและความรับผิดชอบเชื่อถือได้ และภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับ Poona (2019) ได้กล่าวว่า ทักษะอาชีพประกอบด้วยทักษะด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ทักษะด้านริเริ่มและการกำกับดูแลตนเองได้ ทักษะด้าน

สังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ทักษะด้านการมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ และทักษะด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

4. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลการประเมินความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตร เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด และ องค์ประกอบที่ 3 ทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีองค์ประกอบที่สอดคล้อง มีหลักในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพที่ชัดเจน เชื่อมโยงกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Chanawongse (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนโดยผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับ Boonthongkaew (2020) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน พบว่า มี 4 องค์ประกอบ คือ (1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยการบริหารงานหลัก 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป (2) กระบวนการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ไขว้จกรการบริหารคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง (3) ด้านผลผลิต นักเรียนมีทักษะอาชีพ ประกอบด้วย ทักษะในการทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน และ (4) เงื่อนไขความสำเร็จเป็นองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การสร้างเครือข่ายและการประสานงาน 4) ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรจากเครือข่ายภายในและภายนอกสถานศึกษา และทำความเข้าใจกับครูและผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาถึงเป้าหมายในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนร่วมกัน จนนักเรียนมีทักษะอาชีพตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบ และนำไปใช้ให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ สามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนให้เกิดขึ้นตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนไปกำหนดเป็นนโยบายและรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านอาชีพที่ชัดเจนและสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณให้เพียงพอเหมาะสมตามความพร้อมของสถานศึกษา

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรดำเนินการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามปัญหาจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงให้ตรงกับเป้าหมายของการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรมุ่งส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ให้มีความรู้ทักษะและเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาครูให้มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา

References

- Boonses, R. (2018). *A curriculum administrative model move toward effectiveness of learning management in small secondary school* (Doctoral dissertation). Phitsanulok: Naresuan University.
- Boonthongkaew, S. (2020). *Development of school management model to develop vocational skills for Students in schools affiliated with Surat Thani Primary Education Area Office District 2* (Master thesis). Suratthani: Surat Thani Rajabhat University.
- Chanawongse, K. (2021). *Development of school curriculum administration model to promote 21st century characteristics of student in private school* (Doctoral dissertation). Phitsanulok: Naresuan University.
- Inthasingh, S. (2020). *School curriculum administration*. Chiang Mai: Chiang Mai University.
- Ministry of Education. (2008). *Core Basic Education Program B.E. 2551*. Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand.
- Ministry of Education. (2017). *National Economic and Social Development Plan No.12 B.E. 2017-2021*. Bangkok: Prime Minister's Office.
- National Commission on Primary Education. (2000). *Learning reform is the most important learner*. Bangkok: Office of the National Education Commission.
- Office of High School Administration (2017). *Propulsion Thai Secondary Education 4.0 for Employment in the 21 Century*. Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand.
- Panich, V. (2012). *How to build learning for students in the 21st century*. Bangkok: Sodsri-Saritwong Foundation.
- Poona, K. (2019). Policy proposals on education management to enhance vocational skills for secondary school students in Chiang Rai Special Educational Opportunity Extension School. *Journal Graduate Studies, Chiang Rai Rajabhat University*, 9(1), 135-148.
- Somabutr, A. (2013). *Life skills and careers for 21st century learning*. Retrieved August 2, 2022, from <https://teacherweekly.wordpress.com/2013/09/25/life-and-Career-skills/>

- Suttirat, C. (2021). *Transformative learning management*. Nonthaburi: MD All Graphics.
- Tangkunan, P. (2019). *Academic administration in educational institutions for sustainable development*. Bangkok: Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.
- Vejjalak, N. (2022). *School Curriculum Management to Develop Learner Skills in the 21st Century*. Bangkok: Chulalongkorn University.